

Directa

periodisme cooperatiu per la transformació social

Núm. 506 del 2/9 al 15/9 de 2020 2,5 €

Energies renovables, en mans dels de sempre

Entitats ecologistes i veïnals se sumen al compromís amb les energies netes però critiquen que la nova onada de centrals d'aerogeneració s'imposi sense consens i en benefici de les empreses de l'oligopoli energètic

pàg. 4-11

Suplement 'L'improcedent'

Vuit pàgines d'informació en defensa dels drets laborals, en col·laboració amb el Col·lectiu Ronda

El nucli de la Rubiola
amb els molins de
Pujalt i Veciana al fons,
al límit territorial entre
l'Anoia i la Segarra
/ ALEIX LÓPEZ SIMÓN
@aleeix91

“**L**uitar contra molins de vent” és una expressió que té el seu origen en el llibre *El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha*, de Miguel de Cervantes. En un dels passatges del capítol vuitè, el cavaller don Quixot diu al seu escuder: “Veus allà, amic Sancho Panza, on es descobreixen trenta, o pocs més, desmesurats gegants, amb qui penso entaular batalla”. I el fidel deixeble li respon: “Quins gegants? No són gegants, sinó molins de vent, i el que semblen braços són les aspes, que, empeses pel vent, fan rodar la pedra del molí”. Aquesta expressió d’origen literari pren més actualitat i realisme que mai a les comarques de l’altiplà central de Catalunya, les Terres de l’Ebre i els Ports, on des de fa vuit mesos reben amb preocupació les notícies de l’arribada d’una segona onada de centrals eòliques, amb molins que, a diferència dels actuals, no mesurarien cent vint metres d’alçada, sinó dos-cents, i esdevindrien autèntics gegants que redibuixarien l’horitzó. La controvèrsia en aquests territoris allunyats dels centres de decisió política està servida i les entitats ecologistes, els ajuntaments, les plataformes veïnals i el creixent teixit econòmic lligat a la preservació del medi natural alcen la veu d’alarma.

“Nosaltres estem molt a favor de les energies renovables, però no a qualsevol preu”, es lamenta Anna Valverde, membre de la plataforma Salvem Torrefullola i la Mola, un paratge natural situat entre els municipis del Perelló i Tortosa (Baix Ebre) on les empreses EDP Renovables (societat mercantil portuguesa vinculada a fons d’inversió) i Forestalia (propietat de Fernando Samper Rivas, empresari del sector porcí aragonès reciclat al negoci de les energies renovables) volen construir 24 grans molins. La casuística promotora i inversora d’aquest cas és extrapolable a la pràctica totalitat de projectes eòlics en servei i projectats a partir del decret 16/2019 de la Generalitat de Catalunya i del recent decret llei d’energies renovables del govern de Ximo Puig al País Valencià: corporacions tradicionals de l’oligopoli elèctric, fons d’inversió internacionals i nissagues de l’elit empresarial reconvertides al creixent negoci de les energies renovables.

Els inversors veuen en el sector de la generació eòlica una oportunitat amb altes rendibilitats després que s’eliminés l’impost que el gravava i es minimitzés així el retorn a les arques públiques. Segons es desprèn d’una investigació del professor de Geografia de la Universitat Rovira i Virgili Sergi Saladié, “a Catalunya les empreses eòliques paguen als municipis el 3,4% del que

L'OLIGOPOLI ENERGÈTIC CONTROLA LA SEGONA ONADA DE CENTRALS EÒLIQUES

Naturgy, Endesa, Acciona, el hòlding de Florentino Pérez o la família Roig promouen desenes de nous projectes d'aerogeneradors amb fort impacte paisatgístic a les Terres de l'Ebre, l'altiplà de l'Anoia - la Segarra i els Ports

Jesús Rodríguez | @albertmartnez
Aleix López Simón | @aleeix91

Entitats ecologistes, ajuntaments, plataformes veïnals i teixit econòmic lligat al medi natural alcen la veu d'alarma

“Defensem les renovables, però no a qualsevol preu”, diu Anna Valverde, afectada per un parc eòlic al Perelló

facturen, a diferència de l'Estat francès, on el volum del retorn al sector públic s'enfila a un 33%”. Comparteix la mirada crítica Jaume Moya, veí de Florejacs, fundador del Fòrum l'Espitllera i membre de la Plataforma d'Afectades contra la Concentració d'Aerogeneradors (PACA): “Si mirem qui són els promotors de les grans instal·lacions d'aerogeneració, en realitat són les grans empreses de l'oligopoli energètic que ens han portat fins al caos. Naturgy, l'antiga Gas Natural, és la tercera empresa més contaminant de l'Estat espanyol. I què vol Naturgy? Mantenir l'oligopoli de la producció, impedir el desenvolupament dels projectes de generació energètica d'autoabastiment locals, petits, que trenquin aquest monopoli i, a més, fer operacions de *green washing*”.

Massificació i liberalització del sòl

Són 71 els projectes de nous parcs eòlics -actualment n'hi ha 46 en funcionament- de fins a 50 megawatts d'energia presentats al Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya capitanat per Damià Calvet (JxC), i en un primer filtre la Ponència Ambiental -òrgan col·legiat adscrit al departament- decidirà si són mediambientalment viables o no. La raó principal que ha dut fins ara a la denegació de permisos ha estat la proximitat dels futurs molins a zones de nidificació d'aus protegides,

com és el cas dels parcs eòlics Murtes i Vall de la Torre (EDP Renovables), a la Terra Alta. L'Ateneu Popular la Pastora (Gandesa) i la Plataforma per la Defensa de la Terra Alta ho han celebrat, però critiquen l'aprovació del parc Les Crestes (Batea) i són a l'espera de la tramitació dels parcs Tramuntana 3, 4 i 5 de l'empresa alemanya ABO WIND, previstos entre Corbera i Gandesa. “Amb una població que representa un 0,15% del conjunt de Catalunya, tenim el 25% de la potència eòlica instal·lada. Pensem que 148 aerogeneradors amb fort impacte paisatgístic a la comarca són una aportació més que suficient”, denuncien.

Des d'ambdues entitats alerten, a més, que s'està cometent “un frau de llei” en les tramitacions, ja que fragmenten les centrals en projectes de generació inferiors als 50 megawatts “per tal d'evitar una normativa més estricta”. Posen d'exemple els projectes de parcs eòlics contigus de Sant Blai i Calvari (que sumen 65 megawatts) i els de Santa Madrona i Ebre (90 megawatts), finalment denegats, tots ells promoguts per Enel Green Power España SL -filial d'Endesa. En paraules del professor Saladié, “el decret de 2019 està fet molt a mida de les empreses i en l'àmbit urbanístic ha liberalitzat el sòl”. “El decret, tal com està plantejat, no és prou concret. Quins són els espais amb valor natural i paisatgístic? Com es concreta que s'evi- »

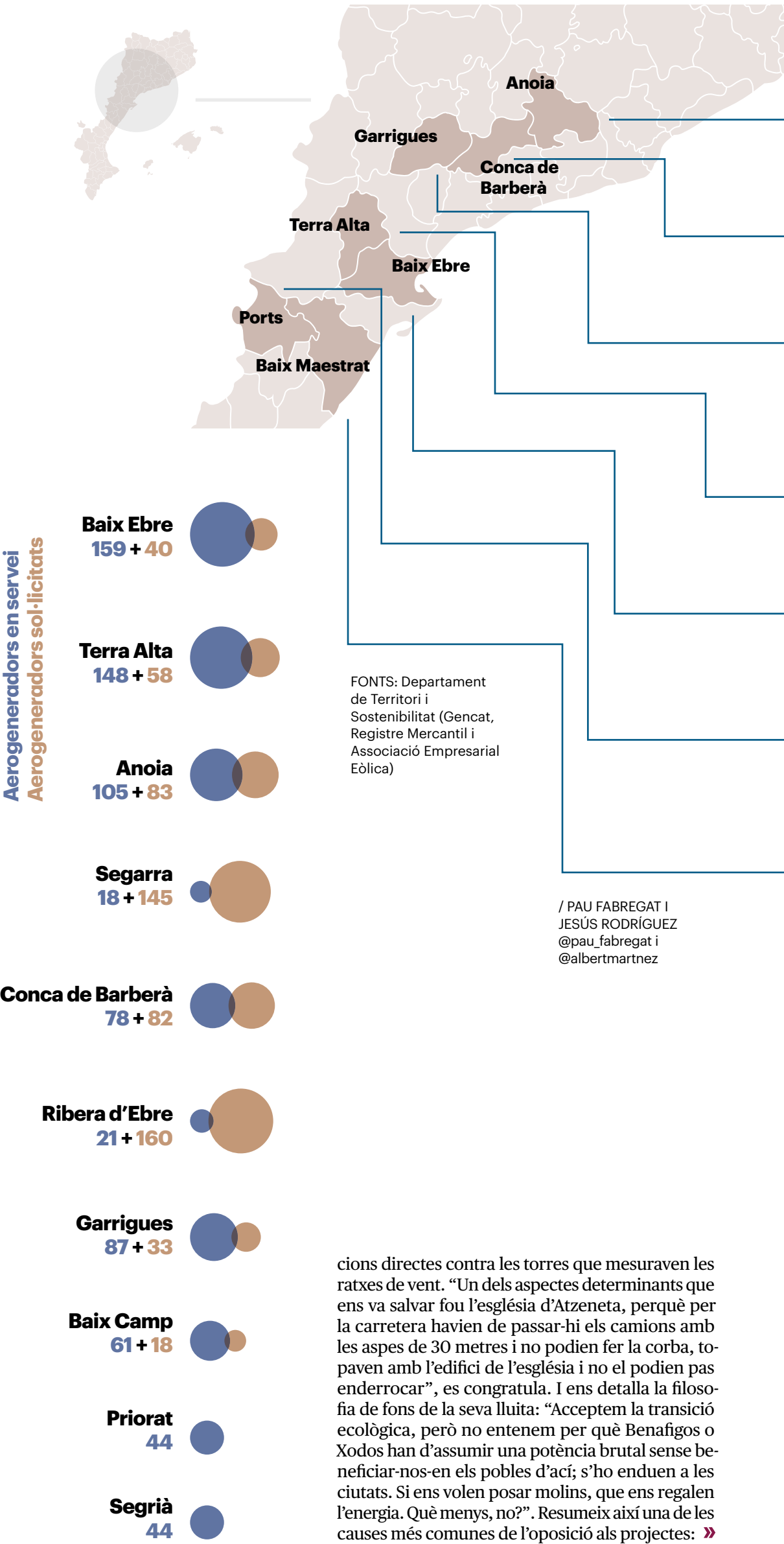
» tin els processos de concentració eòlica com a la Terra Alta, on han cosit la comarca de dalt a baix de molins? Com es quantifica? Si la llei del canvi climàtic diu que els centres productors han d'estar a prop dels centres consumidors, com ho fem?», conclou.

Camuflatge empresarial

Navegant pels webs de la patronal de les empreses eòliques o de les administracions que els atorguen les llicències, és difícil saber qui hi ha darrere de les societats mercantils que exploten les centrals. Cal endinsar-se en el registre mercantil per treure'n l'entrellat. La denominació Ecovent, amb la qual es coneix el parc eòlic més gran de Tortosa (amb 37 aerogeneradors), amaga una marca més coneguda i probablement desprestigiada de cara a l'opinió pública: la gestora de capital Azora, associada a Goldman Sachs. Darrere d'Enervent SA, que gestiona el parc eòlic de les Colladetes del Perelló, hi ha la família Sans Domènech, fundadora de la tèxtil Abanderado, que es va passar al món del totxo als noranta i en l'actualitat a les renovables (s'han associat amb Naturgy i CatalunyaCaixa). El parc eòlic Barbers (a Ascó, a la comarca de la Ribera d'Ebre) i els de Monclues, Sant Antoni i les Rotes (a la Granadella i Bellaguarda, a les Garrigues) són titularitat de Tarraco Eòlica SA, i el seu representant legal és Santiago de Torres Sanahuja (ex-alt càrrec en tres ministeris dels governs del PSOE de Felipe González entre 1990 i 1997). Entre 2011 i 2013 va participar del projecte de capital risc Tagua Capital, liderat pel mateix González. En el cas de les centrals Mudefer I i Mudefer II (a Caseres, la Terra Alta), la societat gestora és Catalana d'Energies Renovables SL, administrada al seu torn per Audax Renovables SA, rere la qual hi ha dos noms: Francisco Jose Elias Navarro i Francesc Homs i Ferret. Aquest últim és membre del consell d'administració de CriteriaCaixa i fou diputat de CDC. A la Conca de Barberà, el parc eòlic Les Forques (municipis de Forès i Passanant) i els de Montargull (Llorac i Talavera) són propietat de Sistemes Energètics Serra Les Forques SA: el seu president és Juan María Riberas Mera, el dinovè espanyol més ric segons la llista Forbes, amb 1.500 milions d'euros de patrimoni personal.

La història es repeteix al País Valencià. Als actuals 38 parcs eòlics se n'hi volen sumar 18, la majoria dels quals a les comarques de Castelló. Als Ports lidera la inversió l'empresa Renomar, controlada per la societat mercantil Med Wind Energy, administrada per Fernando Roig, president del Villarreal CF i propietari de Pamesa. Roig pretén ubicar 44 aerogeneradors als municipis de Morella, Olocau del Rei, la Todolella, Vilafranca, Ares, Castellfort i Portell de Morella. Al Baix Maestrat, qui s'amaga rere la marca Green Capital Power és Jesús Martín Buezas, gendre de Florentino Pérez (ACS) i un dels administradors del seu hòlding empresarial. En aquest cas es tractaria de 10 aerogeneradors de 180 metres d'alçada que es volen posar als termes municipals de Salzedella, Sant Mateu i Tírig.

Jorge Marín, veí de Benafigos i impulsor de la plataforma contra els parcs eòlics a la zona 5 -comarca de l'Alcalatén- durant la primera dècada del segle XXI, es mostra del tot contrari a la segona onada de centrals i no amaga la seva satisfacció pel fet que el seu municipi s'hagi descartat d'entrada: "Ací ja ens han deixat per impossibles. Ara van a zones on ja hi ha parcs, com si fossin ampliacions, i el nou és el que volen fer a la zona de Sant Mateu". En conversa telefònica, recorda com ho van haver de batallar amb duresa, amb al·legacions, però també amb ac-

cions directes contra les torres que mesuraven les ratxes de vent. "Un dels aspectes determinants que ens va salvar fou l'església d'Atzeneta, perquè per la carretera havien de passar-hi els camions amb les aspes de 30 metres i no podien fer la corba, topaven amb l'edifici de l'església i no el podien pas enderrocar", es congratula. I ens detalla la filosofia de fons de la seva lluita: "Acceptem la transició ecològica, però no entenem per què Benafigos o Xodos han d'assumir una potència brutal sense beneficiar-nos-en els pobles d'ací; s'ho enduen a les ciutats. Si ens volen posar molins, que ens regalen l'energia. Què menys, no?". Resumeix així una de les causes més comunes de l'oposició als projectes: »

Principals parcs eòlics en servei

Turó del Magre. ASR WIND SL
Veciana. ASR WIND SL
Pujalt. ASR WIND SL
Serra de Rubió. EÒLICA DE RUBIÓ SL

Serra del Tallat. EN. EÓL. CAT. SL
Les Forques. S. E. LES FORQUES SL
Conesa. SIEMENS/GAMESA
Montargull. SIST. EN. MONTARGULL SL

Serra de Vilobí. EN. EÓL. CAT. SL
Monclues. TARRACO EÒLICA SA
Sant Antoni. TARRACO EÒLICA SA
Les Rotes. TARRACO EÒLICA SA

Fatarella. BON VENT DE L'EBRE SL
Corbera. BON VENT DE CORBERA SL
Vilalba. BON VENT DE VILALBA SL
Mudefer. CAT. EN. RENOVABLES SL

Coll de l'Alba. TERRANOVA ENERGY SL
Ecovent. ECOVENT PARC EÒLIC SA
Colladetes. ENERVENT SA
Calobres. ELECTRA MESTRAL SL

Manzanera. RENOMAR SL
Todolella i Refoyas. RENOMAR SL
Torre Miró. RENOMAR SL
Folch. RENOMAR SL

Principals parcs eòlics projectats

Gilet. NATURGY SL
Plans de Riubregós. E. ALTA ANOIA SL
Ferriols. GREEN CAPITAL POWER SL
Anoia i Segarra. DESAR. EÓLICOS SL

Sta. Coloma Queralt. LA CONCA 3 SL
Montblanc. EDP RENOVABLES SL
Llorac. DES. EOL. CUENCA DE B. SL
Els Plans. GREEN CAPITAL POWER SL

Sant Joan. ENEL GREEN POWER SL
La Comella. ENEL GREEN POWER SL
Les Covasses. ARANORT DES. SL

Les Crestes. ENEL GREEN POWER SL
Tramuntana 3. ABO WIND ESPAÑA SA
Tramuntana 4. ABO WIND ESPAÑA SA
Tramuntana 5. ABO WIND ESPAÑA SA

Empedrats. EDP RENOVABLES SL
La Mola. EDP RENOVABLES SL
Serra de la Creu. EN. REN. ISIS SL
Perelló-Tivissa. DES. EÓLIC. SL

Manzanera (amp). RENOMAR SL
Todolella (amp). RENOMAR SL
Torre Miró (amp). RENOMAR SL
Castellfort (amp). RENOMAR SL

Sabatera. GREEN CAPITAL POWER SL
Barcella. GREEN CAPITAL POWER SL

Qui hi ha al darrere?

Darrere d'Eòlica Alta Anoia i Eòlica de Rubió hi ha Acciona, presidida per José Manuel Entrecanales Domecq, patró de la Fundació Princesa de Girona.

Darrere de Les Forques i Montargull hi ha el hòlding Acek, presidit per Juan María Riberas Mera, el dinovè espanyol més ric segons la llista Forbes.

Darrere de Tarraco Eòlica hi ha Santiago de Torres Sanahuja, alt càrrec de tres ministeris en governs del PSOE i soci empresarial de Felipe González.

A la Terra Alta, sota la denominació Bon Vent hi ha diverses SL controlades per Miguel Stilwell de Andrade via la societat portuguesa EDP Renovables.

Darrere d'Ecovent Parc Eòlic SA hi ha María Concepción Osacar, administradora d'Azora, una gestora de fons d'inversió de capital risc.

Renomar SL està controlada per Med Wind Energy SL, societat administrada per Fernando Roig, president del Villarreal CF i propietari de Gamesa.

Green Capital Power SL pertany a Capital Energy, presidida per Jesús Martín Buezas, gendre i soci empresarial de Florentino Pérez.

ASTRID VAN GINKEL
MEMBRE DE LA PACA

“Per què no fem una bona planificació fotovoltaica?”

La Plataforma d'Afectades contra la Concentració d'Aerogeneradors (PACA) està absolutament a favor de les renovables, però no només han de ser les eòliques, també la fotovoltaica, la biomassa i els embassaments, que ara no produeixen energia. Ens cal una llei de transició energètica i un decret que complementi el decret 16/2019 on es toquin temes d'economia, socials, de medi ambient i paisatge. Per què no comencem amb una bona planificació fotovoltaica utilitzant les teulades que ja existeixen? A Alemanya i Corea es fan servir les mitjanes de les carreteres per posar-hi plaques i per sota pots anar en bicicleta i amb ombra.

JÚLIA URGELL GIRONÉS
ATENEU POPULAR LA PASTORA

“És la reproducció del mateix model posant l'etiqueta d'energia verda”

Estem reproduint el model d'altres energies. Amb les renovables s'ha seguit fent el mateix que amb la nuclear. Hi ha certes empreses que tenen l'oligopoli i són les que treuen els beneficis; a la comarca es queden les engrunes. És la reproducció del mateix model però posant l'etiqueta d'energia verda. Es diu que s'apostarà per les zones rurals però a l'hora de la veritat seguim igual: s'implanten aquestes centrals sense beneficis per al territori i en l'àmbit de l'agricultura no es destinen recursos. Si hi ha qui diu “Madrid ens roba”, a Catalunya tenim un país amb un fort desequilibri territorial i no estem fent res per revertir-ho.

» la poca transparència en la presa de decisions i no tenir en compte el territori afectat.

Brunzit de les aspes

Aspes i molins en totes les direccions és la imatge que es veu quan se circula pel coll de la Panadella, en ple altiplà de la Catalunya Central, a cavall de les comarques de l’Anoia i la Segarra. Al sud s’alcen els molins de Montargull en primer terme i més a l’horitzó s’albira una llarga filera d’aspes a la serra del Tallat, tot dins la comarca de la Conca de Barberà; a l’est, els 48 molins de la serra de Rubió (de l’empresari José Manuel Entrecanales Domecq, president d’Acciona i patró de la Fundació Princesa de Girona), i al nord, des d’Argençola fins a Pujalt, en una superfície de 50 quilòmetres quadrats, s’alcen 70 imponents molins de vent que roten i s’adapten segons bufi el mestral, el ponent o la garbinada. “El territori dona un cop de puny damunt de la taula i diu que prou, que volem formar part d’aquesta planificació. I generosament decidirem tots plegats en quins punts posem un aerogenerador, en quins llocs desaprofitats posarem unes plaques fotovoltaiques; però no té sentit posar-les en camps de cultiu

Aspes i molins en totes les direccions és la imatge que es veu quan se circula pel coll de la Panadella

148 llumetes vermelles a l’horitzó és la benvinguda a la Terra Alta, la zona amb més massificació eòlica

o boscos, que és on generem els nostres aliments”, critica amb fermesa Astrid van Ginkel, veïna d’Argençola i portaveu de la Plataforma d’Afectades contra la Concentració d’Aerogeneradors (PACA). “Tot va ser molt ràpid i es va precipitar. Vam quedar sorpresos de la multitud de projectes presentats. Alguns membres de la PACA i altres associacions se’n van assabentar perquè són entitats ecologistes i han de rebre informació sobre els projectes que es presenten en el seu territori”, afegeix en referència a l’onada de projectes que des de novembre de 2019 s’han acumulat a la taula del Departament de Territori i Sostenibilitat, pendents de validació mediambiental i que configurarien una segona corona de parcs eòlics que s’endinsarien a la Segarra i arribarien per primer cop al Solsonès, concretament al municipi de Pinós. Van Ginkel es veu obligada a fer les explicacions alçant la veu, entorpidida pel brunzit constant de les aspes d’un dels molins, el peu del qual se situa a dos-cents metres d’on som. “Una persona que visqui a cinc-cents metres d’un aerogenerador pot

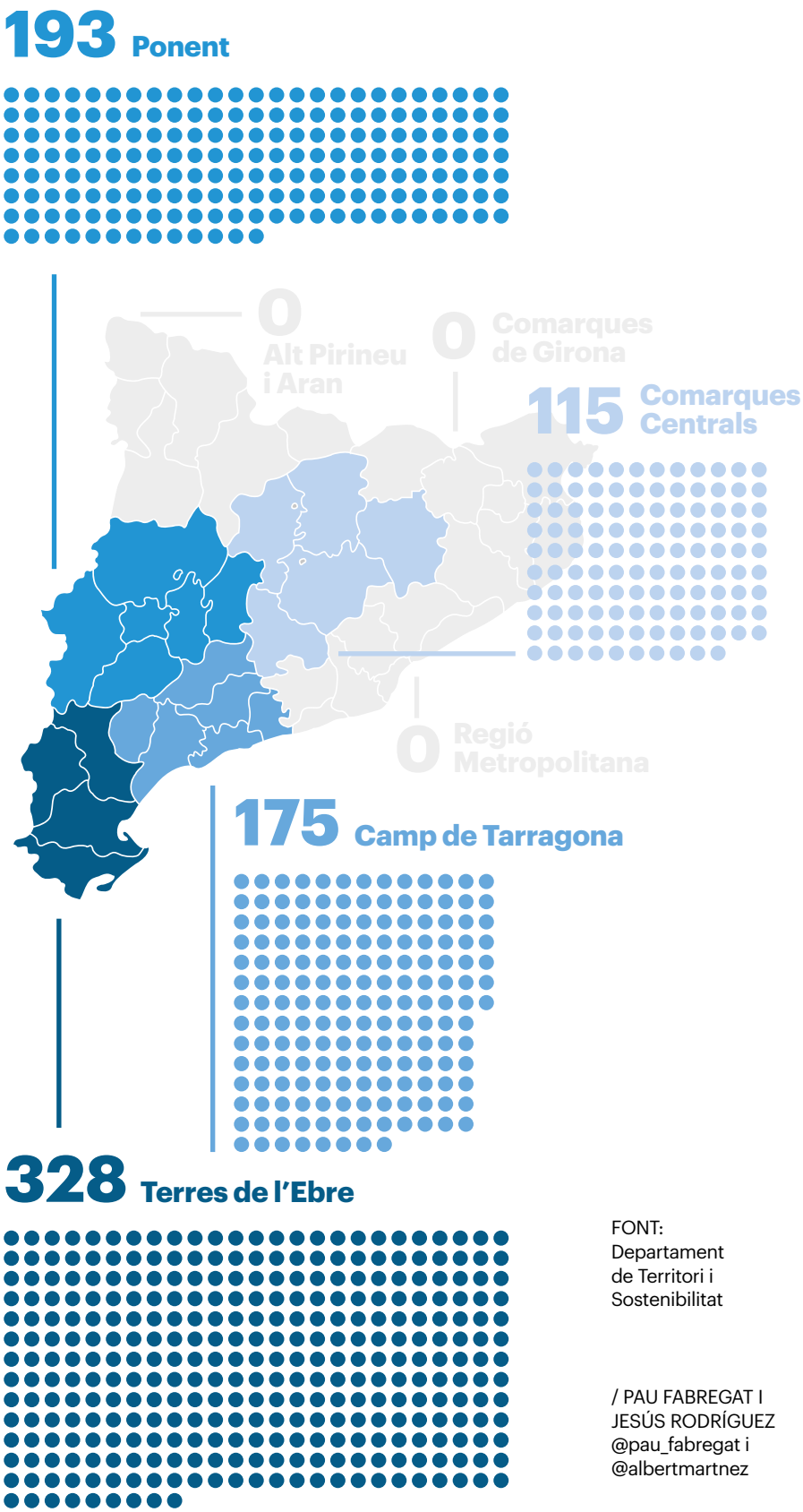
arribar a sentir-lo des de dins de casa. Això afecta la salut emocional. Hi ha estudis científics que així ho avalen”, conclou.

Una comarca que diu prou

A l’alba creuem el coll de la Teixeta, que separa el Baix Camp i el Priorat. Deixem a la nostra esquerra

els 91 molins de Trucafort, la central eòlica més gran de Catalunya explotada per Naturgy. A l’oest, fins allà on ens arriba la vista, entreveiem les llumetes vermelles que fan pampallugues al capdamunt de cadascun dels 148 molins de la Terra Alta. És la carta de benvinguda al territori amb més densitat eòlica del país.

Concentració eòlica a les comarques del sud de Catalunya

Es reactiven les obres d'un parc autoritzat fa anys al Baix Camp

Les obres d'una nova central eòlica han començat a la zona del Vedat del Pany, a les muntanyes entre el Baix Camp i el Priorat

L'aprovació del decret 16/2019 per part del govern de la Generalitat no només ha suposat l'arribada d'una segona onada de projectes, sinó que també n'ha reactivat d'altres autoritzats anys enrere. Aquest és el cas del Vedat del Pany, entre els municipis de Riudecols, Alforja i Duesaigües (Baix Camp). La promotora és l'empresa Esbrug SL, que actualment ja explota els parcs Collet dels Feixos i Mas de la Potra. Xarxa Sud, que agrupa entitats i grups ecologistes del Camp i les Terres de l'Ebre, ha denunciat "la presència de maquinària que ha començat a obrir camins, la instal·lació de càmeres de vigilància i la limitació dels accessos". Oriol Ponti, portaveu de la xarxa, ho considera una barbaritat, anuncia una acció conjunta en resposta i alerta que "els parcs no es posen on fa més vent, sinó on el terreny és més barat i hi ha menys oposició". A més, defineix com una manipulació les paraules de Jaume Morrón, portaveu de la patronal EolicCat, que ha destacat que el projecte Vedat del Pany el promou "una petita empresa local, el model que defensen els ecologistes". "Petita empresa vol dir que no és de l'Ibex-35, però el parc es fa amb el mateix criteri d'imposició i desequilibri territorial", adverteix Ponti.

"Em diuen que s'ha de ser solidari. Ja ho som, de solidaris, nosaltres. Som productors i se'n va [l'electricitat] a centres consumidors importants i aquí no ens queda res. I l'altra cosa és que el nou decret no inclou compensacions. Ens quedarem amb els impostos i para de comptar. En este model no hi creiem, no el volem. Complim »

FRANCISCO BLANCH

ALCALDE DE LA FATARELLA

"Ajuntaments i consell comarcal hem acordat prou centrals eòliques"

Hi ha un projecte de la Generalitat que és "Catalunya, País Viu, País d'Oportunitats" per lluitar contra el despoblament, l'envelliment i mirar de generar sinergies i que la gent es quedi. Els ajuntaments i el consell comarcal vam fer una diagnosi del que volíem i el que no volíem i vam acordar prou implantació eòlica. A la Terra Alta, el sector agroalimentari del vi i l'oli és important, cal millorar les telecomunicacions perquè es pugui teletreballar i un pla d'habitatge per rehabilitar i posar en lloguer habitatges buits. Si al president Torra i a la consellera Chacón els vam dir que no volíem més parcs eòlics, el que hem de fer és plantar-nos.

NÚRIA ALTÉS

CELLER HERÈNCIA ALTÉS

"És vital que es preservi el paisatge; els molins serien devastadors"

El paisatge és vital que es preservi tal com és. Entenem la vinya com una extensió del bosc, com un protector del paisatge. Els molins serien devastadors. Si la Terra Alta ens dona alguna cosa és esta virginitat, poques comarques queden tan verges. I, a part d'això, crec que és un problema de model: és el territori qui ha de decidir el que vol i el que no vol, i no se'ns ha tingut en compte. El sector vitivinícola diu no i ho diu amb claredat des de fa temps, no volem més molins sobre el terreny. Ara ho han de tenir clar els polítics també, que sembla que diuen que no i ara s'han d'unir i no només dir-ho sobre el paper, també amb les accions.

EDGAR CELADA JIMÉNEZ

FOTÒGRAF DE FAUNA A BATEA

"Si un voltor creua per aquí, no podrà sobreviure a un impacte"

Les aus més afectades per la presència de parcs eòlics són les grans àligues i les aus necròfagues. El principal problema és que no tenen visió frontal sinó lateral i el que tenen al davant no ho veuen. A més, no tenen vol àgil o acrobàtic i no poden reaccionar davant la presència d'una barrera de molins aerogeneradors. A la Terra Alta tenim presència de voltor comú, així com de les àligues cuabarrada, daurada o marcenca, i la principal afectació és l'impacte dels ocells contra les aspes. Si un voltor decideix creuar per aquí, s'ha acabat, no té possibilitat de sobreviure a un impacte.

» amb escriu la nostra quota participativa en la implantació eòlica”, ens explica des del saló de plens l'alcalde de la Fatarella, Francisco Blanch (Entesa per la Fatarella-ERC). I en clau alternativa proposa: “Per què no s’ha pensat en un model en què no siguin grans empreses, sinó que siguin cooperatives, ajuntaments i consell comarcal les que produeixin i puguin vendre esta energia? A la primera onada es va plantejar destinar un molinet per a l’Ajuntament, però finalment no es va fer”.

Parlem també amb Júlia Urgell Gironés, nascuda i veïna de la Fatarella i membre de l’Ateneu Popular la Pastora, qui ens ajuda a entendre els orígens del conflicte: “L’oposició neix quan es comença a qüestionar el com, com farem la implantació eòlica, qui en surt beneficiat. I quan plouen molts projectes, també en zones d’un interès paisatgístic important, com la zona dels Ports, salten les divergències entre part de la població

neradors és important. De fet, el Baix Ebre és la comarca amb més molins: 159 instal·lats fins ara. A peu de molí, però, les coses es veuen diferent. “Costa una mica fer-se’n la idea, però, segons interpretem, són parcs eòlics de molins gegantins, de 200 metres d’alçada -la Torrefullola té 16 metres-, i en poc espai tindríem 24 molins de 200 metres d’alçada. Costen d’imaginar 200 metres perquè en tot l’Estat espanyol no hi ha cap edifici que tingui aquesta alçada. No hi ha hagut cap estudi que avalui l’impacte de tots aquests molins concentrats”, són paraules d’Anna Valverde, membre de Salvem Torrefullola i la Mola. Ens explica que fa disset anys que hi té una segona residència, on cultiva oliveres, tal com han fet moltes altres famílies, en uns terrenys on també han recuperat els murs de pedra seca.

Abans d’entrevistar-la passem per la zona i ens mostra un petit tresor que s’amaga entre la massa

boscosa: el conjunt medieval de la Torrefullola, un espai protegit com a bé cultural d’interès nacional. En aquest punt, la instal·lació dels molins també suposaria desforestar nombroses hectàrees de bosc, ja que els camins i les rases per fer-hi arribar els camions amb les aspes haurien de ser de tretze metres d’amplada, sense tenir en compte les línies d’evacuació aèries i soterrades per dur l’energia fins als transformadors. I Valverde fa una crida als consistoris implicats: “No estaria malament que des dels ajuntaments del Perelló i Tortosa, als quals arribava tota la informació, es pogués fer un debat, informar la gent del poble i saber si hi estan a favor, si són projectes que beneficien el poble o són massa negatius a la llarga”. ●

Empreses
intermediàries
ofereixen a la
propietat dels
terrenys fins a 2.000
euros per cada molí

Des de Tortosa o
el Perelló els parcs
eòlics queden lluny,
però el Baix Ebre
és la comarca amb
més molins: 159

i els governs municipals”. I ens detalla el *modus operandi* de les promotores: “Són grans empreses que tenen les seves formes particulars de captar la gent. D’una banda, entaulen converses amb els governs municipals, i d’altra banda, van als propietaris agrícoles amb qui fan convenis on els diuen que a canvi de tindre un aerogenerador a la seva finca els pagaran 1.000 o 2.000 euros a l’any”.

Urgell dirigeix les crítiques també als consecutius governs de la Generalitat: “Sempre sembla que escoltin, però tapant-se les orelles. Han sentenciat que estes comarques despoblades i que a nivell de país no es tenen en compte siguin les productores d’energia. Això no ens ho ha dit ningú, i jo a vegades penso que agrairia que algú del govern ens digués a la cara: ‘Vosaltres esteu relegats a això’”. En l’actual segona onada, i amb l’experiència de la primera, la majoria d’ajuntaments, el consell comarcal, les entitats socials i el teixit econòmic vinculat al vi, l’oli i el turisme rural de la Terra Alta estan fent pinya i es mostren contraris a la implantació de nous parcs eòlics.

Patrimoni en perill

Des dels nuclis urbans de Tortosa o el Perelló, els parcs eòlics queden lluny; des de molts barris ni tan sols s’albiren, però la presència d’aeroge-

La Torrefullola, bé cultural d’interès nacional (al centre de la imatge). És un dels paratges del Baix Ebre, entre Tortosa i el Perelló, on es volen instal·lar nous aerogeneradors / ALEIX LÓPEZ SIMÓN @aleeix91

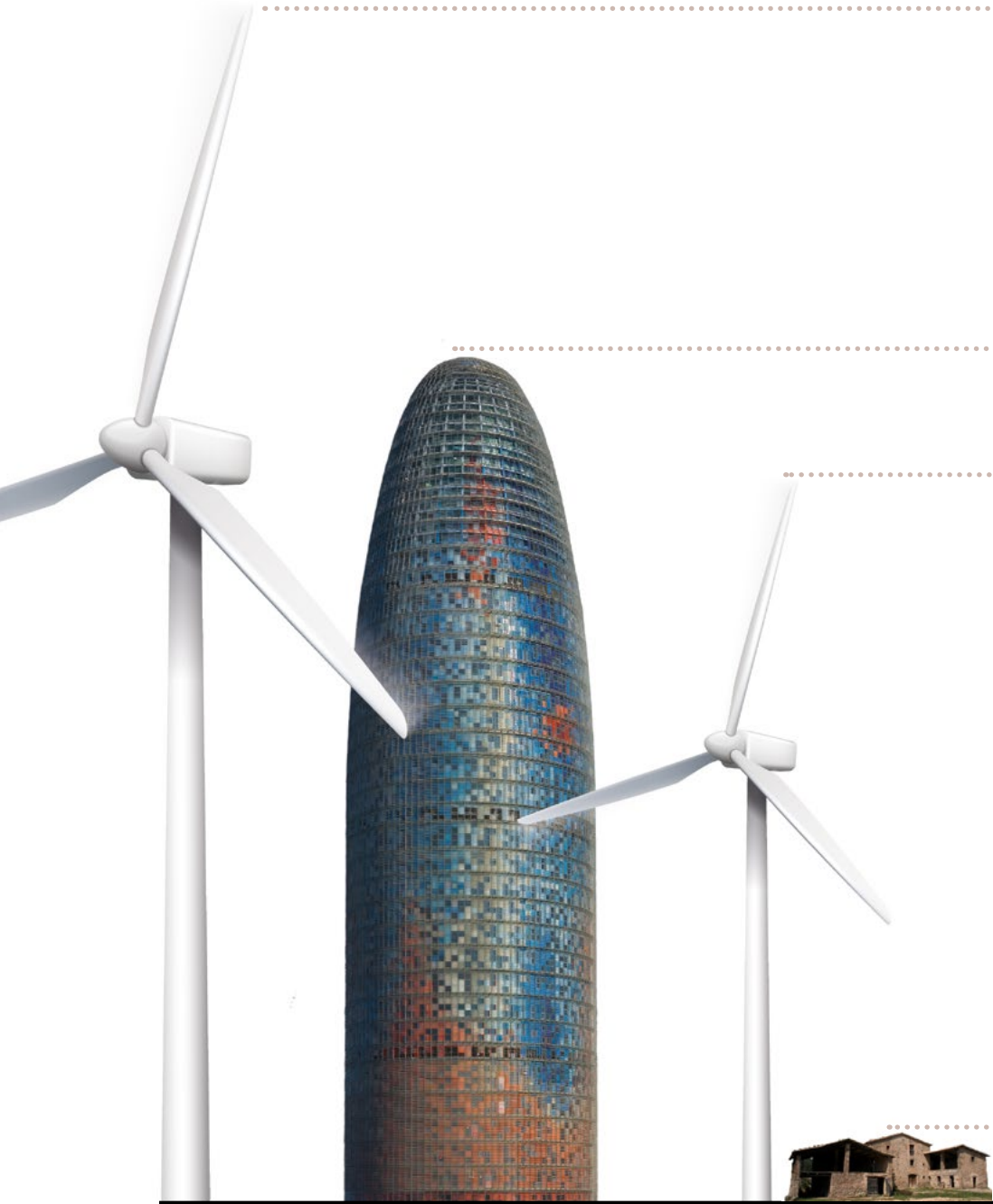

ANNA VALVERDE

PLATAFORMA SALVEM
TORREFULLOLA I LA MOLA

“No hi ha hagut
un debat abans
de l’aprovació del
decret 16/2019”

Estem en una zona on hi ha vent i el sol és molt econòmic, però penso que no hi ha hagut un debat abans de l’aprovació del decret 16/2019 i hi ha d’haver alternatives més sostenibles i no concentrar tants molins entre Tortosa i el Perelló. De fet, la comarca del Baix Ebre és la que més aerogeneradors té: 6 centrals eòliques i 159 molins. Penso que hi ha alternatives, com col·locar molins o plaques solars en zones industrials, en polígons, on no hi hagi un impacte tan negatiu. És una zona de gran valor paisatgístic, hi tenim presència de l’àliga cuabarrada i patrimoni cultural d’interès nacional.

Nous aerogeneradors
projectats
200 metres
(amb l'aspa desplegada)

Torre Glòries
142 metres

Aerogeneradors actuals
120 metres
(amb l'aspa desplegada)

Som davant d'una nova generació de molins de vent que seran visibles des de desenes de quilòmetres de distància. L'objectiu de la patronal eòlica és aconseguir més producció amb menys aparells, però importants limitacions tecnològiques: alguns prototips de gran alçada s'han fracturat amb ratxes de vent de 180 km/h. Cadascun dels actuals aerogeneradors té una potència d'1 o 1,5 megawatts. En alguns dels nous projectes presentats a la Terra Alta, la Segarra, el Baix Ebre o els Ports, el tronc on s'assenta el rotor (115 m) i les aspes (85 m) sumen 200 metres i tenen una potència de 4 o 5 megawatts. La base del molí passaria dels 7 metres de diàmetre actuals als 21 metres i els camins d'accés haurien de fer 13 metres d'amplada.

Masia de tres plantes
10 metres

JAUME MOYA
FÒRUM L'ESPITLLERA

“Deu anys després,
podem dir que
els llocs de treball
generats són zero”

Un dels fraus, de les perversions, és la pretesa generació d'oportunitats que portarien aquests mal anomenats parcs eòlics. Després de deu anys, podem dir que els llocs de treball generats són zero: els tècnics estan a les centrals de les empreses i els de manteniment són empreses subcontractades de subcontractades que no tenen cap arrelament al territori. Les centrals són una agressió a projectes locals vinculats a l'agroturisme, al turisme de paisatge, a petites indústries de transformació del producte agrari. Expulsa i desincentiva, destrueix el medi natural, una de les grans potencialitats de futur que tenim en aquests territoris segarrencs.

SERGI SALADIÉ
PROFESSOR DE GEOGRAFIA (URV)

“No ens adonem
que podem ser
amos d'un canvi
de model”

Amb centenars o milers de petits projectes locals d'energies renovables es podria aconseguir aportar l'electricitat suficient i fer més sostenible i més democràtic el sistema. No ens adonem que tenim la capacitat de poder ser partíceps i amos d'un canvi de model. Tenim l'exemple de l'illa de Samsø, a Dinamarca, amb 4.500 habitants i que en cinc anys van passar d'un model 100% dependent de combustible a ser 100% auto-suficients amb 11 aerogeneradors, 2.500 metres quadrats de plaques solars i quatre plantes de biomassa, amb un pressupost de 40 milions d'euros; però des d'aleshores ja no pagaran mai més el rebut de la llum.

Assemblea General

Dimecres 16 de setembre, 18.30 h

La Comunal
(Riera d'Escuder, 38, Barcelona)

Directa